

KIẾN THỨC VỀ ĐÁNH GIÁ NGÔN NGỮ VÀ MỘT SỐ CÔNG CỤ THƯỜNG DÙNG TRONG HOẠT ĐỘNG THỰC HÀNH ĐÁNH GIÁ NGÔN NGỮ CỦA GIẢNG VIÊN KHOA NGOẠI NGỮ, TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN

Đoàn Thị Dung¹, Bùi Thị Tịnh¹, Trần Ngọc Anh¹

Ngày nhận bài: 20/9/2022; Ngày phản biện thông qua: 08/12/2022; Ngày duyệt đăng: 30/01/2023

TÓM TẮT

Bài báo tìm hiểu kiến thức đánh giá ngôn ngữ và một số công cụ thường dùng trong thực hành đánh giá ngôn ngữ của 20 giảng viên Khoa Ngoại ngữ - Trường Đại học Tây Nguyên, trong đó có 17 giảng viên giảng dạy tiếng Anh và 03 giảng viên giảng dạy tiếng Pháp. Đa số các giảng viên tham gia khảo sát có trình độ chuyên môn là Thạc sĩ hoặc Tiến sĩ và có kinh nghiệm giảng dạy từ 10 năm trở lên. Bằng phương pháp nghiên cứu định lượng, các số liệu thu được từ bảng hỏi cho thấy đa số giảng viên khẳng định có kiến thức thuộc cả ba nhóm kiến thức được đề xuất bởi Giraldo (2018) gồm: Kiến thức về Ngôn ngữ ứng dụng, Kiến thức về lý luận và các khái niệm, Kiến thức về ngữ cảnh đánh giá. Trong ba nhóm kiến thức này, ý kiến của giảng viên phân hóa rõ rệt nhất khi được hỏi về kiến thức thuộc nhóm kiến thức về lý luận và các khái niệm với tỉ lệ giảng viên cảm thấy phân vân nhiều hơn hẳn so với hai nhóm còn lại. Đây cũng là nhóm kiến thức duy nhất có giảng viên thừa nhận không có kiến thức về diễn giải độ tin cậy và ý nghĩa của nó trong đánh giá ngôn ngữ. Kết quả khảo sát cũng cho biết công cụ đánh giá được giảng viên sử dụng nhiều nhất là Quan sát người học trong khi công cụ được ít sử dụng nhất là Ghi chép giai thoại. Nghiên cứu đề xuất rằng cần có nhiều khóa tập huấn bồi dưỡng và hội thảo sinh hoạt chuyên môn để giảng viên tăng cường kiến thức của mình về đánh giá ngôn ngữ. Ngoài ra, giảng viên cũng cần linh hoạt trong việc sử dụng đa dạng các công cụ đánh giá vì mỗi công cụ đều có những ưu điểm nhất định trong thực hành đánh giá ngôn ngữ.

Từ khóa: kiến thức đánh giá ngôn ngữ, công cụ, thực hành đánh giá ngôn ngữ.

1. MỞ ĐẦU

Đánh giá là một trong những yếu tố có vai trò cốt yếu trong dạy và học nói chung, trong đó có dạy và học ngôn ngữ. Việc đánh giá này không chỉ giúp đánh giá tiến độ của người học thông qua trình tích lũy kiến thức ở các giai đoạn khác nhau, mà còn giúp họ củng cố quá trình học tập đồng thời cung cấp cho người dạy các thông tin cơ bản nhưng quan trọng về quá trình dạy học để từ đó đánh giá và cân nhắc các thay đổi, điều chỉnh về các nội dung liên quan như: phương pháp dạy học, mục tiêu học phần/khóa học, tài liệu học tập, công cụ và phương thức đánh giá (Lázaro, 1996).

Đối với đánh giá ngôn ngữ, người dạy có vai trò đặc biệt quan trọng vì họ chính là chủ thể thực hiện việc đánh giá: từ việc lựa chọn phương thức và công cụ đánh giá cho đến thiết kế câu hỏi/bài đánh giá và tự đánh giá mức độ hiệu quả của chúng thông qua năng lực đánh giá ngôn ngữ của mình. Năng lực đánh giá, mặt khác, lại bao gồm ba thành tố chính trong đó có kiến thức đánh giá ngôn ngữ (Davies, 2008; Fulcher, 2012; Taylor, 2013; Giraldo, 2018). Nói cách khác, ngoài kỹ năng và nguyên tắc, kiến thức về đánh giá ngôn ngữ là yếu tố có ảnh hưởng lớn đối với thực hành đánh giá

ngôn ngữ, trong đó có việc lựa chọn công cụ đánh giá của người dạy.

Trên thế giới, có nhiều nghiên cứu về đánh giá ngôn ngữ đã được thực hiện. Các nghiên cứu này hầu hết khẳng định vai trò của năng lực đánh giá ngôn ngữ trong việc đảm bảo chất lượng kiểm tra, đánh giá ngôn ngữ, vai trò của bồi dưỡng, đào tạo và sự cần thiết của việc nhận thức rõ vai trò này trong lĩnh vực giảng dạy ngôn ngữ, đặc biệt là tiếng Anh (Herrera & Macias, 2015; Mede & Atay, 2017; Al-Bahlani, 2019). Ở Việt Nam, các nghiên cứu về đánh giá ngôn ngữ còn chưa nhiều. Hơn nữa, các nghiên cứu này chủ yếu tập trung vào nội dung và phương pháp đánh giá (Nguyễn Thu Hồng, 2018; Đoàn Quang Trung, 2019). Một trong những nghiên cứu nổi bật về khảo sát năng lực đánh giá ngôn ngữ để nhấn mạnh nhu cầu cấp thiết của việc phát triển năng lực đánh giá ngôn ngữ trong đó có kiến thức đánh giá ngôn ngữ của người dạy có thể kể đến đó là nghiên cứu của Nguyễn Thị Huỳnh Lộc (2016). Tuy nhiên, các nghiên cứu như vậy lại rất ít và đối tượng mà nghiên cứu này hướng đến không phải là giáo viên đang thực hiện giảng dạy ngôn ngữ, mà là sinh viên sư phạm - những người đang trong quá trình học tập, nghiên

¹Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Đoàn Thị Dung; ĐT: 0934479479; Email: doandung@ttn.edu.vn.